

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
21/3891

Vår referanse
21/02974-2

Dato
20.12.2021

Høringsvar - Forslag til endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av personopplysninger mm)

Vi viser til departementets høring vedrørende endringer i matloven og kosmetikkloven sendt på høring 8. september 2021.

De forslåtte endringene går ut på å tydeliggjøre Mattilsynets oppgaver og ansvar etter de to lovene samt å etablere et tydelig rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger og særlige kategorier personopplysninger i den grad det er nødvendig for å utføre oppgaver i samsvar med lovenes respektive formål.

Mattilsynets praksis har endret seg over tid og det samme gjelder for personvernregelverket. Tilsynets behandling av personopplysninger har vært basert på samtykke. Vi er enig i departementets vurderinger at samtykkekravene i personvernforordningen nok ikke er oppfylt ved den praksisen som var og at samtykke ikke er egnet som behandlingsgrunnlag når tilsynet trenger opplysninger for å utøve offentlig myndighet.

I departementets vurdering av personvernkonsekvenser er det lagt vesentlig vekt på at formålet med behandlingen av personopplysninger er mer tungtveiende enn personvernulempen det innebærer for de registrerte ved at de må gi fra seg opplysninger om personlige forhold til myndighetene.

Datatilsynet er enig i at interesseavveiningen går i favør av tilsynets behov for å utføre oppgavene sine, men vi savner en mer utfyllende vurdering av ulempereduserende tiltak. Selv om interesseavveiningen tilsier at tilsynet må kunne behandle opplysningene, er det en ulempe for de registrerte at de fratras muligheten til å bestemme over egne opplysninger. For å redusere denne ulempen er det avgjørende at den registrerte blant annet får informasjon om hvordan personopplysningene behandles og informasjon som setter vedkommende i stand til å ivareta sine rettigheter etter personvernforordningen. Det vil være for eksempel være avgjørende at de registrerte får informasjon om hvor lenge opplysninger lagres og hvem de utleveres til samt hva de skal brukes til. Det kan også etableres spesifikke bestemmelser om begrensning av bruken av opplysningene, lagringstid for visse opplysninger og begrenset rett

til å utlevere personopplysninger til andre formål. Tiltak som er nødvendige for å redusere personvernulempen for de registrerte bør også komme til uttrykk i lovteksten.

Det er viktig at lovverket har tilfredsstillende klare og tydelige hjemler for behandling av personopplysninger. Tydelig rettslig grunnlag bidrar til å oppfylle kravet til forutberegnelighet men det er ikke avgjørende at alle detaljer er regulert i loven. Noe kan også presiseres i forskrift. Det er allikevel en del grunnleggende plikter den behandlingsansvarlige har som bør presiseres i selve loven. Plikten til å sørge for tilstrekkelig informasjonssikkerhet og å ha internkontroll, herunder system for avvikshåndtering og et system for å håndtere henvendelser fra de registrerte jf. personvernforordningen artikkel 32 og 24 er viktige plikter som med fordel kan inntas i de respektive lovene slik at det tydelig fremgår at den som skal forstå hvilke plikter Mattilsynet er pålagt også må sette seg inn den behandlingsansvarliges plikter etter personvernforordningen.

I all hovedsak er vår vurdering at det er viktig og riktig at departementet sikrer at lovverket oppdateres slik at det samsvarer med kravene i personvernforordningen.

Datatisynet er kjent med at det pågår et prosjekt som dreier seg om deling av informasjon om tilsyn mellom statlige tilsynsmyndigheter. Deling av slik informasjon innebærer i noen tilfeller at et også behandles personopplysninger. Når det nå skal gjøres endringer som er nødvendige for å regulerer Mattilsynets behandling av personopplysninger bør det også vurderes om det er behov for bestemmelser som regulerer adgangen til å utlevere/dele personopplysninger til/med andre offentlige myndigheter.

Datatisynet understreker at vi gjerne bidrar med veiledning dersom departementet har behov for det i etterkant av høringsrunden.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Grete Alhaug
juridisk fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer